

U1 Krise i kommuneøkonomien

I 2024 gikk 206 kommuner med underskudd. Samlet var underskuddet på fire milliarder. Til tross for økte overføringer til kommunene må stadig flere kommuner kutte ytterligere. I svært mange kommuner legges barnehager og skoler ned. I tillegg har flertallet i kommunekommisjonen foreslått å fjerne de siste skrankene for nivå på tjenestene under dekke av å gi større frihet til kommunene. Dette blir en illusorisk frihet - kun en frihet til selv å bestemme hva som må kuttes. SV må avvise å fjerne bemanningsnormene i barnehage og skole.

I tillegg til utfordringene i oppvekstsektoren skjer det betydelige endringer i demografien i mange kommuner som setter ytterligere press på helse- og omsorgssektoren.

Alle disse forholdene tilsier at det er behov for å styrke kommuneøkonomien.

I forbindelse med revidert budsjett må SV prioritere å styrke kommuneøkonomien ytterligere.

I tillegg bør SV presse på for å endre forskriften for Kommunalbanken slik at nedbetalingstiden kan forlenges, i tillegg må renten senkes og bindes.

I dag er kostnadsdekningen for pensjon uforutsigbar og SV bør få til endringer slik at kostnadsdekningen for pensjon treffer de faktiske pensjonsutgiftene.

Telemark SV slutter seg til kommuneopprøret som Arendals varaordfører Inger Brokka De Ruiter har tatt initiativ til.

U3 Livskraftig lokalt landbruk – med tru på bonden og beite for dyra

(se RED1)

Fyresdal SV ser det som viktig at fylkeslaget er ein pådrivar for eit landbruk som styrkjer matberedskap, sjølvforsyning og berekraftig ressursforvaltning. I eit fylke som Telemark, med store beiteareal og lange tradisjonar for husdyrhald, er beitenæringa ein nykjel for å sikre framtidens matproduksjon og levande lokalsamfunn.

Norsk sjølvforsyning må i større grad byggje på **norske ressursar**, og då spelar beitedyr ei avgjerande rolle. Husdyr på beite utnyttar areal som ikkje kan nyttast til anna matproduksjon, reduserer behovet for importert fôr, bidreg til lågare klimaavtrykk og gir god dyrevelferd.

Samtidig er det nødvendig å redusere tap av beitedyr. Rovviltforliket av 2011 ligg framleis til grunn for norsk rovviltpolitikk, og må følgjast opp med målretta tiltak som både styrkjer beitenæringa og sikrar føreseieleg forvaltning.

Telemark SV blir oppmoda til å arbeide for:

- **Auka bruk av utmarksbeite** som ein sentral del av norsk sjølvforsyning og matberedskap basera på norske ressursar.
- **Ei kraftfull satsing på husdyrhald på beite**, med vekt på berekraftig ressursutnytting, klimaomsyn og god dyrevelferd.
- **Målretta innsats for å redusere tap av beitedyr**, i tråd med rovviltforliket av 2011 og med respekt for både rovviltforvaltning og beitenæringa sine behov.

Fyresdal SV meiner at ei slik retning vil styrkje SV si rolle som eit truverdig landbruksparti i distrikta – og som ein garantist for eit landbruk som tek vare på både natur, folk og framtid.

U4 Arbeidslivet-en viktig demokratisk arena

Demokrati handler om mer enn valg hvert fjerde år. Det handler om makt i hverdagen, om hvem som blir hørt og hvem som har innflytelse, også på jobb. I dag er demokratiet i arbeidslivet under press. Noen arbeidsgivere ønsker mer midlertidighet og innleie, på bekostning av faste ansettelser og medbestemmelse. Når ansatte mister innflytelse i arbeidshverdagen, svekkes både arbeidsplassene og demokratiet.

Telemark er bygd av arbeidsfolk. Et organisert arbeidsliv med fagforeninger, tariffavtaler og tillitsvalgte er ikke et hinder for verdiskaping, men en forutsetning for tillit, stabilitet og gode beslutninger.

SV Telemark slår fast: Arbeidslivet skal ikke være et demokratifritt rom.

Kommuner og fylkeskommunen i Telemark har et særlig ansvar. De er store arbeidsgivere og bruker store offentlige midler gjennom innkjøp. Denne makten skal brukes målrettet for å styrke demokratiet i arbeidslivet. SV Telemark vil arbeide for at kommuner og fylkeskommunen stiller tydelige krav i egne virksomheter og i offentlige anskaffelser, krav om faste ansettelser, tariffavtaler, reell medbestemmelse og respekt for tillitsvalgte. Offentlige penger skal brukes til å bygge demokratiske arbeidsplasser, ikke til å undergrave dem.

For å lykkes må vi også ta ansvar i egne rekker. SV Telemark vil prioritere systematisk skolering av egne folkevalgte, tillitsvalgte og partiorganisasjoner i arbeidslivspolitik. Det innebærer opplæring i partsamarbeid, arbeidsgiveransvar og hvordan kommuner og fylkeskommunen konkret kan bruke arbeidsgiver- og innkjøpperrollen til å fremme demokratiske arbeidsplasser gjennom politiske vedtak og praktisk oppfølging.

Årsmøtet i SV Telemark vil:

- Arbeide for at kommuner og fylkeskommunen i Telemark aktivt bruker sin rolle som arbeidsgiver og innkjøper til å fremme demokratiske arbeidsplasser, blant annet gjennom tydelige krav i anbud, kontrakter og egen personalpolitikk
- Prioritere målrettet og systematisk skoling av SVs folkevalgte og tillitsvalgte i arbeidslivsdemokrati, arbeidsgiverpolitikk og offentlige anskaffelser

Når folk har reell makt i hverdagen, styrkes demokratiet i samfunnet. Derfor er kampen for demokratiske arbeidsplasser i Telemark en kjerneoppgave for SV.

U5 Ja til et nasjonalt konsesjonssystem for datasentre

Det planlegges en rekke datasentre rundt om i Norge. I dag er det kun opp til den enkelte kommune, gjennom plan- og bygningsloven, å vedta om disse datasentrene skal bygges eller ei. Det finnes ingen nasjonal koordinering eller kontroll på hvor mange datasentre som skal etableres, hvor de skal etableres og om de skal etableres.

Vi ser nå at det gis grønt lys til stadig flere datasentre i Telemark - nylig ble det gitt grønt lys til et gigantisk datasenter i Fyresdal, og det er også planer om et datasenter i Drangedal. Dette kommer på toppen av de enorme mengdene med energi som Googles datasenter i Skien krever.

Det enorme energiforbruket til datasentre kan vanskelig forsvares utfra et bærekrafts- og samfunnsnytteperspektiv. Mange eksisterende industribedrifter i regionen trenger store mengder kraft for å kutte ut gass i produksjonen og gå over til elektrisitet. I ei tid med klima-, natur- og strømkriser må vi prioritere nøye hva vi bruker krafta og arealene våre til. Forskning og erfaring viser at datasentre skaper få varige arbeidsplasser, samtidig som de krever enorme mengder med kraft. Datasentre kan også ha betydelige negative konsekvenser for miljø og naturmangfold.

Vi viser til SVs krav om at det må på plass en nasjonal konsesjonsordning for datasentre. Et representantskapsforslag om nasjonal konsesjonsordning for datasentre ble nylig fremmet i Stortinget av flere av SVs stortingsrepresentanter hvor de ber Stortinget om å be regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til nasjonalt konsesjonssystem for datasentre, med kriterier som stiller krav om samfunnsnytte, om åpenhet om eierskap til datasenteret og kundene, og om utnyttelse av spillvarmen. Forslaget innebærer også at Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om forbud mot etablering av datasentre for kryptovaluta.

Gjennom et konsesjonssystem kan man regulere mengden datasentre som etableres, og hvor de etableres (der det er tilgang på kraft, areal

og muligheter for fornuftig bruk av spillvarmen). Dette forslaget har forventet behandling i Stortinget 5.3.26.

Bamble SV støtter dette forslaget. Videre er vi mot etablering av flere datasentre i Telemark og da også selvsagt i Bamble. For regionen vår med mye industri er det veldig viktig at kraft tildeles etter samfunnsnytte. Vår fastlandsindustri og innbyggerne må prioriteres når det gjelder tilgang til kraft. Der datasentre alt er vedtatt, må en sette krav til utnyttelse av spillvarme, samt til forbud mot utvinning av kryptovaluta.

U7 Notodden lufthavn

182

183 Telemark SV vil at SV sentralt skal jobbe for at Notodden Lufthavn får
184 tilbake bevilgningen på 20 millioner den har fått som en lufthavn med
185 "stor lokal og regional betydning". Dette er premissene fra Telemark
186 Fylke for at Notodden Lufthavn skulle få støtte over statsbudsjettet. I år
187 ble overføringen fra staten endret fra 20 til 10 millioner uten at dette på
188 forhånd var kommunisert verken til Notodden Lufthavn eller det politiske
189 miljøet ved ordfører på Notodden. Denne reduksjonen kan føre til
190 nedlegging av flyplassen.

191 Lufthavnen er i dag viktig som beredskapsflyplass for forsvaret,
192 ambulansetjenesten (fly, helikopter), redningsgruppa SAR (search and
193 rescue), reparasjon og vedlikehold av fly, øvingsflyplass for
194 skogbrannslukkingsfly og seilflyopplæring. Det blir også brukt som
195 øvingsflyplass for Gullknapp Flyskole i Arendal.

196 For flere av disse tjenesten er et betjent flytårn (tårntjeneste) av vital
197 betydning. Det jobber i dag 20 - 25 personer knyttet til flyplassen.

198 **Forslag til vedtak:**

199 Telemark SV vil at SV sentralt jobber aktivt for at Notodden Lufthavn får
200 beholde en overføring på 20 millioner til en flyplass av stor lokal og
201 regional betydning.

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211 **U8 En ny diskusjon om Europa er viktig**
212 **for Telemark**

213

214 En tilspisset situasjon mellom USA og Europa vil kunne sette Norge i en
215 geopolitisk skvis.

216 Vi har i vinter erfart at USA kan ønske å straffe Norge for å stå med
217 Europa i spørsmål om suverenitet. Fra EU faller Norge utenfor EUs
218 tollvern, i EUs respons på aggressiv tollpolitikk fra USA. Vi har selv valgt
219 å stå utenfor EUs tollunion, og for Telemark SV finnes det ingen
220 alternativer til å stå sammen med Danmark, Grønland og Europa i felles
221 kamp mot imperialistiske stormakter til både øst og vest.

222 EU er Norges viktigste handelspartner. Og Telemark er i særstilling i
223 Norge, som det fylket i landet med størst eksportandel til EU-land. En
224 tilspisset tollkrig mellom USA og EU vil derfor slå rett inn i telemarkingers
225 arbeid og levekår. Vi har allerede sett begynnelsen på dette, ved
226 europeisk beskyttelsestoll på mangan produsert i Porsgrunn.

227 SV har alltid stått for en systemkritisk linje i norsk utenrikspolitikk. Også
228 nå bør vi representere en nyansert og faktabasert tilnærming til norsk
229 tilknytning til Europa. Hele norsk venstreside bør ha interesse i at
230 europapolitikk ikke utelukkende handler om enten et kategorisk ja til
231 medlemskap på kapitalkreftenes premisser, eller et kategorisk nei til alt
232 fra EU, selv når det er på ytre høyres premisser.

233 For SV vil de viktigste kampene være for sosial og økonomiske utjevning,
234 kamp mot fattigdom og ulikhet, og kamp nettopp for natur, klima og miljø.
235 Noen direktiver og forordninger fra EU kan være bra for Telemark, og bra
236 for å realisere SVs politikk på våre saksfelt. Andre direktiver og
237 forordninger kan være mindre gode. I disse nyansene kreves det
238 kunnskap og grundighet i politikken, der sakenes realitet og innhold
239 fortsatt er politikkenes mål.

240 Vi sier ja til en opplyst og god diskusjon om hva som vil være en best
241 mulig tilknytning til Europa for Norge og for Telemark.

242

243

244 **U9 SV vil redde kollektivtransporten**

245

246 Kollektivtransport er viktig for SV, og en viktig oppgave for Telemark
247 fylkeskommune.

248 Kollektivtransport er viktig for å holde utslipp fra transport så lave som
249 mulig, for å bedre luftkvaliteten i områder med stor biltrafikk, for å knytte
250 fylket sammen og tilby lokalsamfunn god mobilitet. Kollektivtilbudet er en
251 viktig del av hverdagen i byene, og et godt kollektivtilbud i distriktene gjør
252 det mulig for folk å bo og arbeide der uten å være helt avhengig av bil,
253 noe som styrker bosetting og livskraftige lokalsamfunn.

254 Dessverre er det kostbart å oppfylle Stortingets krav til nullutslipp i
255 kollektivtransporten. Over hele landet øker kostnadene for
256 kollektivtransport med mange millioner kroner for hvert fylke, som igjen
257 går utover priser og avganger i kollektivtilbudet. I Telemark må
258 billettprisene skrus opp, det blir færre avganger og de minst brukte
259 strekningene vurderes stadig å avvikles. Dette vil SV unngå. Hyppige
260 avganger, lave billettpriser og nullutslipp fra kollektivtransport er viktig for
261 SV i Telemark. Derfor må det tilføres ressurser til kollektivtransport i
262 fylkeskommunene for å oppfylle kravet om nullutslipp, og samtidig
263 opprettholde et godt rutetilbud til lavest mulig pris for passasjerene.
264 Målrettede statlige ordninger kan bidra til stabil drift og utvikling av nye
265 løsninger.

266 Bypakke Grenland har i fase 1 vært utrolig viktig for å bremse veksten av
267 biltransport i Grenland. Bypakken har utløst investeringer i samferdsel og
268 bidratt til å gjøre byrom i Grenland mer attraktiv. Men ikke minst har
269 belønningsmidlene fra bypakken vært avgjørende for et billig og godt
270 kollektivtilbud i Grenland, som igjen har smittet over til hele fylket.
271 Fylkesårsmøtet i Telemark SV anmoder Stortinget om å starte opp
272 byvekstavtale for Grenland for å sikre gode vilkår for kollektivtransport og
273 miljøvennlig arealutvikling i Grenland på lengre sikt.

274 Telemark SV vil også understreke viktigheten av at kollektivtransport i
275 fylkeskommunene prioriteres i statsbudsjettet for 2027 og revidert
276 nasjonalbudsjett i 2026.

277

278 **U11 Solidaritet med det iranske folkets**
279 **kamp for demokrati**

280

281 Demokrati er noe av det vakreste vi har. Det er ikke bare et politisk
282 system, men et uttrykk for menneskets verdighet, frihet og rett til å
283 forme sitt eget liv. For oss som lever i et demokratisk samfunn, kan det
284 være lett å ta disse rettighetene for gitt. Derfor er det vårt ansvar å
285 løfte blikket og vise solidaritet når andre kjemper for de samme
286 grunnleggende verdiene.

287 I Iran har vi sett gang på gang hvordan modige kvinner og menn tar til
288 gatene for å kreve frihet, likestilling og demokrati. De risikerer
289 fengsling, vold og i mange tilfeller livet selv. Likevel fortsetter de. Ikke
290 fordi det er lett, men fordi alternativet, et liv uten frihet og med konstant
291 undertrykking, er uutholdelig.

292 Akkurat nå står Iran midt i en av de mest dramatiske og blodige
293 protestbølgene på mange år. Etter at store demonstrasjoner brøt ut i
294 slutten av desember 2025, har sikkerhetsstyrker slått hardt ned på
295 sivile som krever grunnleggende friheter og politiske reformer. Ifølge
296 internasjonale menneskerettighetsgrupper har **tusenvís av**
297 **mennesker blitt drept**, og **titusenvís arrestert** i voldelige
298 konfrontasjoner med myndighetene.

299 Kampen i Iran handler ikke om geopolitikk eller stormaktsspill. Den
300 handler om mennesker. Om kvinner som nekter å la staten kontrollere
301 kroppene deres. Om unge som krever retten til å ytre seg fritt. Om
302 arbeidere, studenter og familier som drømmer om et samfunn der
303 makten ligger hos folket, ikke hos et autoritært regime.

304 Som sosialister vet vi at internasjonal solidaritet ikke stopper ved
305 landegrenser. Når mennesker kjemper for demokrati, er det en kamp
306 som angår oss alle. Stillhet i møte med undertrykking er aldri nøytral,
307 den gagnar alltid undertrykkeren.

308 Derfor bør vi tydelig uttrykke vår støtte til det iranske folkets kamp for
309 demokrati, menneskerettigheter og frihet. Ikke fordi vi har alle svarene,
310 men fordi vi deler de samme grunnleggende verdiene: troen på
311 demokrati og menneskers rett til å leve uten undertrykking.

312 Demokrati er vakkert. Nettopp derfor må det forsvares også når
313 kampen står langt utenfor Norges grenser.

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336 **U12 Bevar lærernormen!**

337

338 Lærernormen er en nasjonal bemanningsnorm som setter et
339 minimumskrav til hvor mange elever én lærer kan ha ansvar for i
340 grunnskolen. Formålet med denne normen er å sikre god nok

341 lærertetthet for elevene, slik at alle elever får god oppfølging og
342 undervisning av kvalifiserte lærere.

343 I dag er lærernormen under press, blant annet som følge av stram
344 kommuneøkonomi og økte kostnader i kommunesektoren – utgiftene til
345 skole er en ønsket sparepost i kommuneøkonomien.

346 Kommunekommisjonen foreslår derfor i sin NOU 2026 å enten avvikle
347 lærernormen helt, eller å flytte den fra skolenivå til kommunenivå.

348 Skien SV mener at lærernormen er et viktig verktøy for å nettopp sikre
349 elevenes rett til god undervisning og oppfølging i skolen, og at
350 elevenes rett til læring ikke blir avhengig av lokale budsjетtrammer.
351 Lærernormen gjør at kommunene i dag prioriterer penger til lærere og
352 skole, slik at hver skole følger dette minstekravet.

353 Skien SV mener at en sterk offentlig fellesskole med nok lærere er
354 avgjørende for danning av våre elever, inkludering og sosial utjevning,
355 uansett om du sogner til en fådelt skole som Melum, eller en stor
356 byskole som Lunde. Dette er lærernormen med på å bygge opp under,
357 fordi den setter et minimumskrav til hvor mange elever én lærer skal
358 ha ansvar for. Å bevare essensen i lærernormen er viktig for å fortsette
359 å investere i fremtiden - i barna og elevene våre.

360

361